

NOTAT

24. juni 2024

Demografiregulering 2026-2029

Det tekniske budgetoplæg indeholder demografiregulering på områderne skole, dagtilbud samt pleje og omsorg. Principperne for demografiregulering er forklaret nedenfor. Reguleringen i det tekniske, administrative budgetoplæg fremgår af tabel 1.

Tabel 1					
Demografiregulering (baseret på oprindeligt budget 2024)	2026	2027	2028	2029	
-1.000 kr.	2026-pl	2026-pl	2026-pl	2026-pl	2026-pl
Dagtilbud					
Vedtaget demografiregulering 2025-2028	-1.155	-1.801	-1.458	-1.458	
Ny beregnet demografiregulering	-2.316	-4.572	-4.856	-6.564	
Demografiregulering indberetning 2026-2029	-1.161	-2.771	-3.398	-5.106	
Skole					
Vedtaget demografiregulering 2025-2028	-5.048	-9.019	-13.990	-13.990	
Ny beregnet demografiregulering	-5.145	-8.430	-13.458	-15.274	
Demografiregulering indberetning 2026-2029	-97	589	532	-1.284	
Pleje og Omsorg					
Vedtaget demografiregulering 2025-2028	13.402	30.047	53.563	53.563	
Ny beregnet demografiregulering	14.898	37.133	58.915	78.447	
Demografiregulering indberetning 2026-2029	1.496	7.086	5.352	24.884	
Træning og Rehabilitering					
Vedtaget demografiregulering 2025-2028	1.431	1.431	1.431	1.431	
Fastfrysning af demografiregulering i budget 2023	1.431	1.431	1.431	1.431	
Demografiregulering indberetning 2026-2029	0	0	0	0	
Regulering i alt ift. allerede vedtaget	238	4.904	2.486	18.494	

Principper for demografiregulering

Administrationen har udarbejdet model for demografiregulering, som udfoldes i dette notat. Notatet har til formål, at

- 1) Udfolde formål og principper i modellen
- 2) Beskrive forskelle fra tidligere reguleringsprincipper

1. Formål og principper i modellen

Demografimodellen har til formål at justere de kontoområder, hvor der er vurderet en sammenhæng mellem udgiftsudvikling og den demografiske udvikling.

Justeringen skal knytte sig til den ændring af budgetbehovet, som skyldes den demografiske udvikling og ikke budgetbehov, som er afledt af andre årsager. Derfor vedrører det beregnede budgetbehov udelukkende variable udgifter, som vurderes at være direkte afhængige af den årlige demografiudvikling. Udgifter, som er faste eller trinvist demografiafhængige (f.eks. bygningsudgifter), indgår ikke.

Det demografiafhængige budgetbehov beregnes med udgangspunkt i følgende faktorer:

- Ydelser/tyngde pr. borger i relevant aldersgruppe
- Enhedsbeløb for ydelsen opgjort pba. budgettal
- Andel af borgere i aldersgruppen, der modtager ydelsen.

På baggrund af mængden af ydelser og enhedsbeløb beregnes der en pris pr. ydelsesmodtager for hver relevant aldersgruppe. Andelen af borgere i aldersgruppen, der modtager ydelsen og prisen pr. ydelsesmodtager, udgør det demografiafhængige budgetbehov.

Befolkningsudviklingen i de relevante aldersgrupper fra befolkningsprognosen fremskriver det demografiafhængige budgetbehov indenfor den enkelte aldersgruppe for de kommende år. I fremskrivningen antages det som udgangspunktet, at pris pr. ydelsesmodtager og andelen af borgere, der modtager ydelsen, er konstante over tid.

Enhedsbeløb beregnes på baggrund af oprindelige budgettal, og derved det politisk vedtagne serviceniveau. Faste udgifter; bygningsdrift, IT og udgifter til administration og ledelse indgår ikke i demografireguleringen.

Tabel 2 oplister de områder som demografireguleres og de ydelser, som områderne indeholder. Der beregnes budgetbehov for hver ydelse.

Tabel 2: Områder i beregning af demografiregulering

Område	Ydelser
Ældre	Fritvalgsområdet Private leverandører Plejecentre Hjemmesygepleje Hjælpe midler
Skoler	Folkeskole SFO Efterskoler Privatskoler
Dagtilbud	Integrerede institutioner Dagpleje Private dagtilbud Privat pasning Puljeordninger

2. Forskelle fra tidligere demografiregulering

Den nye model er udviklet med fokus på, at den skal være gennemsigtig og x.

Herudover er der følgende forskelle fra tidligere modeller:

- *Forskel i beregningsmetode:* Modellen beregner udgift pr. ydelsesmodtager og en modtagerandel i aldersgrupper. Med denne beregningsmetode er det prioriteret, at det er tydeligt, om en udvikling i det demografifæhængige budgetbehov skyldes en udvikling i en befolkningsgruppe, ændring i enhedsbeløb, ændring i andelen af en aldersgruppe, der modtager en ydelse eller ændring i mængden af ydelser pr. ydelsesmodtager. Tidligere er kun beregnet et udgiftsbehov pr. borger, der ikke giver mulighed for at følge de samme faktorer.
- *Forskel i udgiftsområder (funktionsområder), der inddrages:* I modellen indgår færre udgiftsområder. Udgiftsområder er fravalgt, fordi der ikke er vurderet en sammenhæng mellem udgiftsudvikling og den demografiske udvikling. Det forventes at give mindre udsving i demografireguleringen.
- *Overensstemmelse med tildelingsmodeller:* På skole- og dagtilbudsområdet er principperne i den nye demografiregulering i højere grad i overensstemmelse med tildelingsmodellerne, der anvendes på områderne. Det forventes at give mindre divergens mellem budgetbehov og budgetrammerne. Fremtidige ændringer i tildelingsmodeller vil efterfølgende blive lagt ind i demografimodellen.

Områdespecifikke bemærkninger

Ældreområdet

På ældreområdet (undtaget hjælpe midler) opgøres mængden af ydelser som visiteret tid. Enhedsbeløbet udgøres af budget til de samlede variable ydelser fordelt på antal visiterede timer.

De visiterede timer opgøres på de relevante aldersgrupper og den gennemsnitlige pris pr. visiteret borger beregnes. Andelen af fuldtidsborgere, der har modtaget ydelsen, opgøres pr. aldersgruppe.

På baggrund af befolkningsprognosen og andelen af modtagere, fremskrives forventet antal modtagere af ydelsen for de kommende år. Det forventede antal modtagere og pris pr. visiteret borger udgør budgetbehovet til ydelsen for aldersgruppen.

De variable udgifter til hjælpemidler fordeles på aldersgruppe efter en fordelingsnøgle. Fordelingsnøglen opgøres på baggrund af registrantbøgførte udgifter, og den gennemsnitlige udgift pr. borger, der modtager hjælpemidler beregnes. Andelen af borgere, der har modtaget hjælpemidler, opgøres pr. aldersgruppe.

På baggrund af befolkningsprognosen og andelen af modtagere fremskrives forventet antal modtagere af hjælpemidler for de kommende år. Det forventede antal modtagere og pris pr. borger, der modtager hjælpemidler, udgør budgetbehovet for aldersgruppen.

Skoler

De samlede variable udgifter på folkeskoleområdet fordeles på aldersgrupper ved en fordelingsnøgle. Nøglen baserer sig på antallet af elever og budgettildelingen til undervisning for den relevante aldersgruppe i skolernes tildelingsmodel.

Andelen af børn i aldersgruppen, der har modtaget undervisning i folkeskolen, opgøres pr. aldersgruppe. På baggrund af befolkningsprognosen og andelen af børn i folkeskolen, fremskrives det forventede antal elever for de kommende år. Det forventede antal elever og prisen pr. elev udgør budgetbehovet for aldersgruppen.

De samlede variable udgifter til SFO'er fordeles på aldersgrupper ved en fordelingsnøgle. Nøglen baserer sig på antallet af indmeldte børn i SFO. Andelen af børn, der anvender SFO opgøres pr. aldersgruppe. På baggrund af befolkningsprognosen og andelen af modtagere, fremskrives det forventede antal elever for de kommende år. Det forventede antal elever og beløb. pr. elev i SFO udgør budgetbehovet for aldersgruppen.

Til privat- og efterskoler anvendes undervisningsministeriets takster som pris pr. modtager. Andelen af børn, der anvender privat- og efterskoler, opgøres pr. aldersgruppe. På baggrund af befolkningsprognosen og andelen af modtagere fremskrives det forventede antal elever for de kommende år. Det forventede antal elever og pris. pr. elev udgør budgetbehovet for aldersgruppen.

Dagtilbud

De samlede variable udgifter på dagtilbudsområdet fordeles på aldersgrupper ved en fordelingsnøgle. Fordelingsnøglen betyder, at børn i aldersgruppen 0-2 år vægtes dobbelt ift. aldersgruppen 3-5 år. Denne faktor anvendes også i budgettildelingen til daginstitutioner og i lovgivningen vedr. minimumsnormeringer. Andelen af børn i aldersgruppen, der modtager pasning i dagtilbud, opgøres pr. aldersgruppe. På baggrund af befolkningsprognosen og andelen af børn i pasning fremskrives det forventede pasningsbehov for de kommende år. Det forventede antal børn og pris. pr. barn udgør budgetbehovet for aldersgruppen.

Træning og Rehabilitering

I forbindelse med budget 2024 blev det besluttet, at den allerede vedtagne demografiregulering på Træning og Rehabilitering blev fastfrosset i budgettet, da kvaliteten af aktivitetsdata ikke var

tilstrækkelig som beregningsgrundlag. Området er sidenhen overgået til IT-systemet Nexus, som har bidraget til en bedre datakvalitet. Forvaltningen arbejder derfor videre med at se ind i mulighederne for at lave en demografiregulering på området. Den allerede vedtagne demografiregulering fastholdes i budgettet.